

POPRAVA

Konečne prší, teší sa a necháva si kvapky dažďa stekať po tele. Pôda v okolitých lesoch je po niekoľkotýždňových horúčavách, netypických na jeseň, vyprahnutá, potoky sa zmenili na bariny, potôčiky zmizli. Aspoň bude zasa voda v prameni, prebehne mu myslou a v šumení dažďa si premieta zážitky posledných dní. Je to len pár hodín, čo ho opustili kamaráti. Pohľad sa mu zastaví na malebnom zrubu rovno pred ním. Ukrytý pod veľikánmi smrekov, ráno pri východe zaliaty slnkom, tak ako toto celé územie v malokarpatských lesoch, ktoré trampí objavili pred mnohými desaťročiami. Spolu s osadníkmi tu strávil celý víkend. Využili suché, slnečné počasie na záverečné prípravy na zimu. Zrub vyčistili a dvakrát natreli lakom, ktorý ho bude chrániť v zimných mesiacoch. S tým im veru veľmi nepomohol, ale veď ich bolo na robotu dosť. Jeho prácou bola starostlivosť o drevo. „Nikto sa nevie tak dobre postarať o drevo ako ty,“ často mu vravievali, „pekne uložené vďaka tebe nám poslúži celú zimu.“ S lútosťou sa za nimi pozeral, keď mávali na rozlúčku. Schádzali strmým briežkom ku vyschnutému jarku, ktorý sa o chvíľu začne naplňovať životodarnou vodou, domov, do mesta.

Mesto. Nikdy tam nepatril. Žije celé roky skromne a sám v týchto krásnych lesoch. Cez týždeň len v spoločnosti zvierat a vtákov, sem tam okolo prefrčí cyklista, bežec, či turista, ale tí si ho väčšinou ani nevšimnú. No a víkendy, na tie sa vždy tešil. Prichádzali kamaráti, nabalení zásobami, ale hlavne s gitarami, mandolínami, sem-tam aj s basou a keďže to boli vždy dobrí muzikanti, vedeli aj pekne, citlivo hrať a nerušili okolitý svet. Nie raz si všimol v lese zvedavé srnky, ticho stojace v húštine, akoby načúvajúc pesničkám.

Kedy to vlastne bolo, keď sa kamaráti, z ktorých už skoro nikto nie je nažive, rozhodli postaviť tento zrub, pýta sa sám seba, nevie sa rozpamätať. Tým, že žije samotársky, bez kontaktu s mestským životom, nepamätá si skutočnosti podľa dátumu, ale skôr podľa nejakých udalostí. Už to mám, veď to bolo v tom roku, keď v lete dole v meste hučali tanky.

Tanky. Na vlastné oči ich vtedy nevidel, ale chalani o nich hovorili. Bolo to v auguste večer, celí rozrušení a nahnevaní dobehli do zrubu. Bola streda, pracovný deň, ale zišli sa tu všetci. Pozorne ich počúval a nechcel veriť tomu, čo sa dialo v celej krajine. Tak ako nechcel neskôr veriť, že niektorí z nich sa rozhodli kvôli tým udalostiam, a čo po nich nasledovalo, opustiť túto zem.

Vtedy som veru ďakoval osudu, že nie som odkázaný na život v civilizácii a nemusím robiť takéto rozhodnutie, lebo ja by som bez týchto našich lesov žiť nedokázal, prebehne mu myslou.

Toho istého názoru boli aj mnohí trampsí kamaráti a zostali, aj keď ne jeden z nich mal problémy v škole či práci. Práve v tých časoch sa častejšie začali utiekať k životu v krásnom údolí potôčika pritekajúceho spod zalesneného vrchu, zveľaďovať zrub a sedávať pri ohni, kde mohol každý nahlas povedať, čo si myslí a nemať z toho problémy.

Niž spomienok preruší hukot motorov nepríjemne sa rozliehajúci lesom vo vytrvalom šumení dažďa. „Nenávidím ten zvuk, nikdy som si naň nezvykol,“ myslí si nahnevane. „Najväčší nepriateľ lesa je lesný robotník,“ to vždy hovorievali kamaráti, keď videli, akú spúšť v lese nechali traktory a nákladiaky. Zničené chodníky, vyťažené dobré drevo, orezané haluziny, nechané napospas prírode, poodhadzované odpadky, fľaše, pneumatiky...

Všetko sa to však ešte viac zhoršilo od udalostí toho novembrového víkendu pred rokmi. Vtedy sa tu chalani počas zasnežených večerov stretávali zasa častejšie a tešili sa, že odteraz už bude všetko lepšie v mestách, v práci, vo vzťahoch ľudí k ľuďom a čo jeho najviac tešilo, ľudí ku prírode. „Horkýže lepšie, rýchlo nás naše naivné nádeje opustili, prevalcované bezohľadnou realitou!“ Do lesov, na miesta prístupné kedysi len lesníkovi, trampovi, či turistovi začali prenikať ich novodobí páni. Na džípoch a teraz v posledných rokoch na štvorkolesových motorkách, ktorými sa dostanú úplne všade. Devastujú neporušenú prírodu, tak ako aj ťažké mechanizmy, ktoré neustále ťažia v lese, nedbajúc na rozmočenú pôdu od dažďa, či snehu. Nechávajú za sebou rozryté brázdy, zničené chodníky, zmenené na hlboké ryhy, ktoré ani neprejdeš, ani neobídeš. „A o plašení a strieľaní zvere bez kontroly ani nehovorím,“ rozčuľuje sa sám pre seba. „To za grófa Pálffyho, ktorému kedysi všetky tieto lesy patrili, bol prísny zákaz vstupu do lesov s povozmi pokiaľ bola pôda rozmočená. A ak to bolo nevyhnutné, tak sa lesné chodníky museli vykladať doskami, aby neboli zničené kolesami vozov a kopytami koní. Dnes je to síce zakázané tiež, ale nikto už nič nedodržiava.“

Z myšlienok ho preruší hluč motorov celkom blízko. Nočnú tmú umocnenú zamračenou, daždivou oblohou pretnú lúče reflektorov prichádzajúcich štvorkoliek. Nevítaní návštevníci na nich schádzajú stráňou až sem, ku jeho milovanému zrubu. Ukryje sa do svojej skrýše, pri štósoch dreva, pekne naukladaných a pripravených na zimu.

Fuj ten smrad z výfukov, nadáva. Ale to nie je len zápach spalín, cíti aj iný pach, snaží sa ho identifikovať. Pripomína mu niečo hrozivé. Nie to nemôže byť pravda. Benzín. S hrôzou sa mu vybavuje spomienka, keď ho cítil naposledy. To bolo pred pár rokmi a vtedy zhorel susedný zrub, ktorý stál povyše potôčika, za zarasteným kopcom, pár desiatok metrov odtiaľto. Zostali len obhorené kachle s komínom.

Napriek tme vidí pohybujúce sa postavy, v rukách majú bandasky, z ktorých vylievajú smradľavú tekutinu na trámy, steny, sedenie pred zrubom. Odhodenu horiacou cigaretou zapália ničivý plameň, ktorý razom vzbĺkne a začne pohlcovať zrub a v ňom takmer polstoročnú históriu kamarátstva. Plamene pochovávajú všetky fotky, kroniky, camrátky, vlajky, placky, pohľadnice, listy, kresby. Popravčia čata podpaľačov stojaca stranou pozoruje svoje dielo skazy.

Ocitol sa v zúfalej a bezmocnej situácii. Najprv sa chcel vrhnúť medzi nich a zabrániť ničeniu, ale čo zmôže sám a starý proti toľkým! Nechce ani pomyslieť na to, čo by sa s ním stalo, keby ho tu ako neželaného svedka objavili.

Nie, to nie! S hrôzou sleduje ako sa postavy blížia priamo ku jeho skrýši za drevom. Vrastený do zeme nedokáže ujsť. Verí, že ho kopa dreva dostatočne ukryje, snaží sa v hukote obrovského požiaru porozumieť, o čom sa netvory stojace pár metrov od neho bavia.

„Podpálme aj to drevo, nech si tu nemôžu robiť posedenia pri ohňoch, stretávať sa a hrať svoje idiotské pesničky,“ kričí do huku ohňa krpátý tlstôch. „Budeme mať istotu, že keď sem prídeme v noci strieľať, tak tu nikto nebude otravovať a sťažovať sa.“ Ostatní s rehotom súhlasia. Stále nehybný vo svojom úkryte, v žiari najväčšieho a najstrašnejšieho ohňa aký kedy videl, sleduje ako z prinesenej bandasky zloduchovia lejú benzín na naukladané polienky dreva, za ktorými sa schováva. Ohromne sa zabávajú, nechajú si kolovať fľašu s čierno-bielou nálepkou, odhadzujú nedofajčené cigarety na horiacu kopy dreva, ktoré vysoko šľahajúce plamene postupne pohlcujú. „Rýchlo, zdrháme!“ kričí krpátý tlstôch, ktorý celú túto príšernú popravu riadi, „aby sa nám nechytily štvorkolky!“ Nasadzujú si prilby a s hukotom prehlušujúcom hukot ohňa a šum neprestávajúceho dažďa opúšťajú apokalyptické miesta.

V zúfalstve vidí, že oheň už pohltí celý zrub, len vytrvalý dážď zabránil rozšíreniu sa požiaru do okolitého lesa. Z ochromenia hrôzou ho preberie príšerná bolesť a páľava ním prenikajúca. Oheň z horiaceho dreva sa mu šíri do útrobov, páli, hryzie a ničí jeho mohutné telo. Cíti ako ho oberá o posledné sily a želá si len jedno, aby sa ešte naposledy stretol s kamarátmi, aby ospravedlnil svoju nemohúcnosť.

Pomaly sa rozvidnieva a v priebehu doobedia milosrdný dážď uhasí plamene. Postupne sa vyjasnieva. Na smutnom zhorenisku zostáva len obhorený komín a spúšť. Na jeho okraji stojí pár kamarátov, v rukách čiapky.

Po chvíli prichádzajú ku nemu. Pozerá im do zúfalých tvárí, do očí, v ktorých sa lesknú slzy.

„Kamarát náš, takto strašne sme my dopadli,“ prihovárajú sa mu. Hladia ho po spálenej kôre na kmeni, do ktorého oheň vyhrýzol veľkú čiernu dieru, pozerajú na obhorené kýpte konárov. „Z tohto sa už veru nespamätáš,“ vravia s hnevom a trpkosťou v hlase. „A koľké roky si tu stál. Mohutný, pevný a rovný. Krásny smrek tvoriaci oporu prístrešku na drevo. Rástol si v dvoch storočiach, v ktorých ťa nezničili búrky, víchrice ani povodne, ale ruka zla, stále viac sa rozvíjajúceho sa v našich lesoch.“

Zmučený bolesťou, ale šťastný, že sa ešte naposledy stretli, s vypätím posledných síl pozerá na odchádzajúcich kamarátov, na slnkom zaliate stromy, započúva sa do opäť zurčiaceho potôčika, do šumenia lesa, praskotu konárov. Zvuky, sprevádzajúce ho celý život sú postupne slabšie, až pre neho stíchnu navždy.

Napísala: Andrea Benčová – Andy Bábovka, T.O. Pohoda Karlova Ves, Bratislava pod vplyvom podpálenia zrubu T.O. Utah na Granade (10.10. 2011)